

Social- og ældreminister Astrid Krags talepapir

Anledning	Samråd om Familieretshuset – SOU alm. del samrådsspørgsmål AE
Dato / tid	3. juni 2021 kl. 13-14
Sted	Social- og Ældreudvalget
Talens varighed	Ca. 10 minutter

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål AE stillet efter ønske fra Marlene Ambo-Rasmussen og Marie Bjerre (V)

”Hvad mener ministeren om, at Familieretshuset begrænser forældres samvær med deres børn med den forklaring, at forældres gentagne ansøgninger om samvær og klager over afgørelser, vurderes at være konfliktoptrappende, som det fremgår af artiklen ”Jan kæmper for at få sin søn tilbage: Jeg har mistet tilliden til det danske system” bragt i BT den 2. maj 2021, og hvad er ministerens holdning til, at Familieretshuset krænker børn og forældres retssikkerhed ved for lange sagsbehandlingstider og vilkårlig sagsbehandling, som det fremgår af ”Retssikkerhedsbarometerundersøgelsen 2021” Advokatsamfundet, 3. februar 2021)?”

[Indledning]

- Tak for samrådsspørgsmålet.
- Lad mig starte med at slå fast, at det er ulykkeligt hver eneste gang, der er børn, som bliver taget som gidsler i forældrenes årelange konflikter om samvær og forældremyndighed.
- Når det kommer helt der ud, at Familieretshuset afviser en ansøgning, eller at retten ophæver et samvær, så er det ikke noget, der sker med et snuptag. Der er et langt forudgående forløb, hvor der oftest er truffet flere afgørelser, og det sker først, når forældrene selv spiller fallit.
- Og midt i sagen står et klemt barn. Et barn, som forældrene ikke har formået at skærme for skænderier og vedvarende konflikter.
- Læser man børnenes egne beretninger om, hvad årelange konflikter og gentagne retssager har gjort ved dem, så gør det ondt langt ind i hjertet.

- Og hvor det for de fleste børn er en selvfølge og helt naturligt, at der er kontakt til begge forældre, så er det ikke altid tilfældet for de børn, der er fanget i de værste konflikter og har været det længe. Det er skadende og kan kalde på, at der skæres igennem for at skabe bare smule fred.

[Ansvaret for konflikten ligger hos forældrene]

- Jeg læser samrådsspørgsmålet sådan, at spørgsmålet tager afsæt i de sager, hvor der ikke er risikofaktorer, som for eksempel vold og misbrug. At det handler om sager med et meget højt konfliktniveau mellem forældrene, hvor der ikke er en åbenbar grund til konflikten.
- Jeg synes, at der er behov for, at vi minder hinanden om, hvor det er, at de her konflikter starter. Det er jo hos de forældre, der ikke selv formår at finde en løsning.
- Det er nu en gang sådan, at det er forældrenes ansvar at samarbejde og at få deres barn bedst muligt gennem et brud. De voksne skal være voksne og passe på børnene. Tage voksenrollen på sig.

- Jeg er med på, at samarbejdet åbenlyst er svært, hvis ikke umuligt, i de meget konfliktfyldte sager. At der kan være mange følelser på spil, og at der er forældre derude, som ikke evner at samarbejde. Og jeg forstår godt, at det må være frustrerende. Især når det betyder, at kontakten til det, der er mest dyrebart – nemlig barnet – bliver svær.
- Det berører os alle, når vi læser de henvendelser, som vi får fra forældre, der af forskellige årsager og nogle gange tilsyneladende helt uforskyldt ikke ser deres børn.
- Det gør det også, når henvendelserne kommer fra forældre, som ikke synes, at myndighederne gør nok for at skærme deres barn. Som skriver til os, når retten bestemmer, at samværet skal fortsætte, selvom det efter forælders opfattelse skader barnet.
- Det er meget svære sager, vi har at gøre med her. Sager som altid har to sider, og hvor udredningen ikke er ukompliceret. Fordi to forældres synspunkter står skarpt over for hinanden, og hvor det nogle gange er svært at genkende, at det er den samme sag, der beskrives.

- At det er svære sager viser forskellige undersøgelser og kortlægninger da også.
- I en analyse, som VIVE lavede i 2016 om udviklingen i familieretlige konflikter, blev der peget på, at andelen af forældre med familieretlige konflikter gennem en længere årrække havde været nogenlunde stabilt.
- Og en kortlægning om erfaringer fra andre lande, som ministeriet lavede forud for forhandlinger om reformen, viste, at man i de omfattede lande, bl.a. Norge, også har udfordringer med at "løse" de mest konfliktfyldte og komplekse sager.

[Afvisning af en ansøgning kan i nogle tilfælde være nødvendigt/Hensynet til barnet er altafgørende]

- Formålet med at afvise en ansøgning er ene og alene at skærme barnet mod gentagne ansøgninger og sager – at skabe den nødvendige ro om barnet, så det ikke befinder sig i en evig proces.
- Forud for en afvisning ligger der et langt forløb. Med årelange konflikter og utallige myndighedsafgørelser, hvor forældrene igen og igen henvender sig om

nogenlunde det samme spørgsmål og placerer barnet i konstant proces og konflikt.

- Er der eksempelvis allerede truffet flere afgørelser om samvær, og har spørgsmålet om forældremyndighed også for nylig været behandlet, så kan en ny ansøgning om forældremyndighed eller ændring i samværet blive afvist. Fordi forholdene ikke har ændret sig siden, der sidst blevet taget stilling til det samme spørgsmål.
- Jeg ved ikke, om der i den konkrete sag blev afvist ansøgninger, men for nogle år siden talte Børns Vilkår med store børn, der havde været klemte i meget konfliktfyldte sager. Et af børnene i undersøgelsen fortalte, at forældrene var gennem 13 retssager.
- Der skal altså ganske meget til, før Familieretshuset afviser forældres ansøgninger. Det kan vi også se, når vi kigger på tallene.
- I 2020 traf Familieretshuset knap 11.000 afgørelser om samvær i § 6 og § 7-sager, og kun i 129 tilfælde gik afgørelsen på at afvise ansøgningen – eller hvad der svarer til ca. 1 procent.

- Når Familieretshuset afviser at behandle en ansøgning, så sker det altså heldigvis sjældent. En afvisning betyder i øvrigt ikke, at man er afholdt fra at søge igen på et senere tidspunkt. Hvis forholdene forandrer sig, har man altså mulighed for at komme igen.
- Afgørelserne skal nemlig altid afspejle, hvad der vurderes at være bedst for barnet, og derfor er der heller ikke en "karensperiode" for ansøgninger, hvad nogle forældre gerne ville, at der var.
- Muligheden for at afvise en ansøgning blev i øvrigt udvidet af et enigt Folketing ved evalueringen af forældreansvarsloven i 2011 til også at omfatte ansøgninger om forældremyndighed og bopæl.
- Fordi man ville sikre: *"at en forælder ikke gentagne gange kan rejse en sag om forældremyndighed eller barnets bopæl, uden at dette reelt er begrundet i forandrede forhold."*
- Det, mener jeg, var et rigtigt udgangspunkt tilbage i 2011. Fordi det handler om at skærme barnet. Og her mener jeg ikke, at vi står et andet sted i dag. Hensynet til barnet må altid veje tungest.

[Lange sagsbehandlings- og ventetider]

- I spørgsmålets anden del bliver jeg bedt om at forholde mig til en undersøgelse fra Advokatsamfundet, som spørgerne mener, peger på, at de – og jeg citerer fra samrådsspørgsmålet: ‘lange ventetider og vilkårlig sagsbehandling i Familieretshuset krænker retssikkerheden’.
- Først et par indledende ord om undersøgelsen. Der er tale om en spørgeskemaundersøgelse, hvor Advokatsamfundet har spurgt alle deres medlemmer, det vil sige ca. 6.000 advokater, om, hvordan de oplever retssikkerheden generelt og på en række specifikke retsområder, herunder bl.a. skatteret, erhvervsret, udlændingeret og familieret.
- 267 advokater, svarende til godt 4 procent, har valgt at deltage i undersøgelsen. 72 procent svarer, at retssikkerheden generelt set overvejende er god i Danmark.
- På spørgsmål om, hvilket område advokaten primært beskæftiger sig med, svarer godt 17 procent, at de beskæftiger sig med familieret, og nogle af dem

kommenterer, at de lange sagsbehandlingstider i Familieretshuset og sagsbehandlingen på det familieretlige område er et problem.

- På et spørgsmål om den generelle udvikling af retssikkerheden i samfundet de sidste 5 år, noterer jeg mig, at 50 procent mener, at den er blevet dårligere. På et tilsvarende spørgsmål for det familieretlige område svarer kun 27 procent, at retssikkerheden er blevet dårligere.
- At nogle er utilfredse med de lange ventetider er svært at være overrasket over og svært at være uenig i.
- Det er en kendsgerning, at Familieretshuset slås med lange ventetider lige nu. En kendsgerning som Ombudsmanden også for nylig har fokuseret på.
- Og en kendsgerning som vi – sammen, politisk bredt her i Folketinget, som også Ombudsmanden noterer sig – har handlet på.
- Først med regeringens første Finanslov, hvor vi afsatte 104 mio. til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i det underfinansierede Familieretshus. Og siden med endnu et tre-cifret beløb

på Finansloven for 2021 med 837 mio. over de næste 4 år for at sikre, at der ansættes tilstrækkeligt med kvalificerede medarbejdere til skilsmisssystemet. Og endelig med aftalen om at sætte reformen på pause for at målrette flest mulige ressourcer til at afvikle sagspuklen, så ventetiderne kan nedbringes.

- Herudover har vi foretaget justeringer af reformen og fjernet refleksionsperioden og tvungen delt bopæl, fordi vi kunne høre fra interessenterne på området, at de to elementer forstærkede konflikter og gjorde, at nogle børn kom endnu mere i klemme. Herudover har vi afsat en pulje på 5 mio. kr. til, at civilsamfundet kan hjælpe familier i konflikt i 2021 og 2022.
- Det nye skilsmisssystem kom underfinansieret til verden under den tidligere regering, men vi har været på opgaven med at få rettet op på det fra første færd. Det ved spørgerne godt, ikke kan løses natten over, for der har været løbende og tæt kontakt mellem regeringen og Folketinget i sagen her og jo også, som jeg netop har redegjort for, en række politiske aftaler og initiativer for at få skilsmisssystemet på ret køl igen.

- Og som vi også har aftalt, vil jeg – indtil ventetiderne er bragt ned – også fortsat løbende orientere jer om, hvordan det står til i Familieretshuset.
- Status på arbejdet fik I senest i april, hvor Familieretshuset deltog på vores møde og kunne give status og her fortælle, at man nu har ansat alle de nye medarbejdere og er i fuld gang med oplæringen, så der kommer flere hænder på sagerne, og sagspuklerne kan nedbringes.

[Afrunding]

- Afslutningsvist vil jeg sige, at reformens fornemste målsætning er, at systemet først og fremmest har fokus på barnet. At man får barnet så skånsomt igennem sagen som overhovedet muligt.
- Derfor er der oprettet en særlig enhed kun for børnene, hvor barnet bl.a. kan få sin helt egen kontaktperson. En erfaren børnesagkyndig som støtter barnet undervejs. Det er en ordning, som vi allerede nu kan se, at forældrene er glade for.

- Vi har også styrket tilbuddet om konflikthåndtering. Så forhåbentligt endnu flere selv finder en løsning, så konflikter ikke optrappes, og forældrene ikke bliver ved med at henvende sig til systemet.
- Når det er sagt, så er virkeligheden desværre, at der findes forældre, der ikke formår at skærme deres børn. Der findes forældre, der har årelange konflikter, og der findes også forældre, der uden grund forhindrer den anden i at se barnet. Det er der også sat ind overfor med den chikane-pakke, som blev vedtaget i 2015.
- Vi er bare også nødt til at erkende, at vi ikke kan få alle skilsmisser til at være gnidningsløse og konfliktfri. Det var heller ikke forventningen til reformen.
- Og det vil nok også være svært at forestille sig et system af denne type, uanset serviceniveau, hvor alle brugere vil være glade, bl.a. fordi systemet behandler partstvister, som kan indebære afgørelser, som går imod den ene part.
- Begge de pointer hører også med til diskussionen her.

